

Бошко Ј. СУВАЈЦИЋ*
Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Оригинални научни рад
Примљен: 02. 12.2018.
Прихваћен: 03. 12. 2018.

УЛОГА МЕЋУНАРОДНОГ СЛАВИСТИЧКОГ ЦЕНТРА У РАЗВИЈАЊУ СРПСКИХ ЛЕКТОРАТА У ИНОСТРАНСТВУ

Улога Међународног славистичког центра у развијању лектората је стручно-академска: организовање међународних научних скупова, семинара српског језика за младе филологе, студенте српског језика у иностранству; курс за усавршавање лектора за докторанде, младе научне истраживаче и лекторе српског језика; штампање језичких приручника, уџбеничке литературе, стручних публикација, научних зборника, библиографија, фототипских издања и сл., али је и цивилизацијска: пола века се у континуитету врши умрежавање и јачање славистичких контаката са најзначајнијим универзитетским центрима у свету на којима се проучава србистика; доследно се промовишу историјске, културне, цивилизацијске и друге вредности српског друштва.

Кључне речи: Међународни славистички центар, Научни састанак слависта у Вукове дане, Скуп слависта, лекторати српског језика, континуитет.

Међународни славистички центар на Филолошком факултету у Београду је најстарија институција ове врсте у словенском свету, која непрекидно ради до данас. Основан је 1971. године при Филолошком факултету у Београду. Оснивачи МСЦ-а били су Филолошки факултет у Београду, Филозофски факултет у Новом Саду, Филолошки факултет у Приштини и Завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу Републике Србије. Циљ МСЦ-а је да подстиче и помаже проучавање наше књижевне и културне баштине, као и учење и усавршавање српског језика у иностранству. У остваривању тог циља Центар посебну пажњу посвећује институцијама у свету које се баве језиком, књижевношћу и културом српског народа, те ни-

---

* bosko.suvajdzic@mts.rs

зом својих активности повезује славистичке катедре страних универзитета са делатношћу слависта у нашој земљи.

Статут који је утврдио Савет Међународног славистичког центра СР Србије на седници од 10. новембра 1971. године, у члану 2. трасирао је прецизно задатке Центра, који су остали неизмењени до данас:

„Задаци Центра јесу:

- да сачини преглед и води евиденцију институција и људи који се баве проучавањем славистике, а нарочито српскохрватског језика, српске културе и књижевности, и да настоји да успостави сарадњу са њима;
- да помаже рад у овим областима, информише и шаље библиографије и књиге славистичким семинарима, научним институцијама и појединцима;
- да наставнике српскохрватског језика у страним земљама окупља на семинаре и да им путем других облика сарадње помаже у раду;
- да организује семинаре, симпозијуме и друге врсте састанака за студенте и научне раднике – стране слависте; [...]
- да потпомаже размену студената и научних радника између факултета у СР Србији и иностраних факултета;
- да потпомаже рад лектора српскохрватског језика на страним факултетима и сарађује на овом послу са одговарајућим одборима Комисије РИВ-а;
- да учествује у изради програма у овој врсти сарадње са иностранством.”

У члану 3. став 2. прецизира се и начин на који МСЦ остварује ову сарадњу:

„Сарадња се остварује организовањем скупова, предавања, симпозијума, научних екскурзија и саветовања, затим разменом сарадника институција оснивача Центра са институцијама у иностранству, стварањем заједничких публикација, разменом публикација и књига из области науке на српскохрватском језику и књижевности на томе језику.”

Први директор МСЦ-а, проф. др Слободан Ж. Марковић, на првом Научном састанку слависта у Вукове дане, у септембру 1971. године, поздравио је окупљене слависте следећим речима:

„Поштоване колеге и драги пријатељи!

Поздрављам све учеснике и госте научног састанка југослависта у Вукове дане. Желим вам срдачну добродошлицу и срећан рад. Међународни славистички центар, заједно са Републичким одбором Вуковог сабора и Скупштином општине Лозница, организовали су овај радни сусрет научника у време када се традиционално слави име и дело Вука Караџића, желећи да се овим видом активности проучавалаца Вука Караџића и области у којима је он радио и даље осветљава значај Вукових идеја, подухвата и остваривања, и да се сагледа богато настављање његове мисли и дела. Исто тако, жеља организатора је да се створи могућност за сталније окупљање, сваке године у Вукове дане, југослависта из Југославије и света, како би у овим сусретима разменили информације, мишљења и резултате свога научног рада у овој области. Тиме би се, надамо се, подстакла сарадња радника на истом пољу и допринело развоју југославистике” (Др Слободан Марковић, директор Међународног славистичког центра, на отварању I научног састанка слависта).

У складу са прокламованим статутарним циљевима и задацима, уз учешће најеминентнијих професора са славистичких катедара у земљи и у свету, непуних педесет година на Филолошком факултету у Београду и у оквиру Вуковог сабора у Тршићу одржавају се *Научни састанци слависта*

у Вукове дане, научни скупови које организује Међународни славистички центар на Филолошком факултету Универзитета у Београду, чији смисао и значај потврђују речи академика Дејана Медаковића:

„Наше је чврсто уверење да се једино преко културе могу потврдити мали народи и тако избећи негативне, понекад и погубне токове који ничу из свих облика безобзирне глобализације” (2007).

Међународни славистички центар на Филолошком факултету организује и тронедељни *Скуп слависта* – семинар српског језика, књижевности и културе – намењен иностраним славистима, пре свега студентима и наставницима који желе да усаврше знање српског језика и да се упознају са књижевношћу, културом и историјом српског народа, која се одржава сваке године од 1. до 20. септембра.

Скуп слависта – семинар за српски језик, књижевност и културу који окупља стране студенте српског језика, источноевропских студија, политиколошких, правних, економских, преводилачких и других сродних профила, није само једна од тзв. „летњих школа”, које постоје у свим земљама Европе и у свим околним земљама. Ово је најстарији и једини семинар највишег нивоа на Универзитету, намењен првенствено филолозима, који похађају страни студенти српског језика у свету. До сада, током 48 година, овај семинар похађало је око 3800 студената из целог света и они су данас: дипломате, истакнути преводиоци, стручњаци за источноевропску тематику, новинари, професори и асистенти на преко сто универзитета у свету. Семинар се одржава под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја, које обезбеђује стипендије за полазнике курса. Стипендије се добијају искључиво на основу препорука професора и лектора српског језика на страним универзитетима.

За време тронедељног боравка у Србији за студенте-филологе на Филолошком факултету у Београду тако се већ пола века организује настава која обухвата предавања из различитих области српског језика, књижевности и културе. Поред тога, полазници имају као избор факултативне (специјалистичке) курсеве из савременог српског језика и савремене српске књижевности, курс за усавршавање лектора, као и „Курс народних песама и игара” и „Малу школу рокенрола”. Стожерни део наставе су свакодневна лекторска вежбања и додатни часови конверзације, на којима страни студенти, распоређени по лекторским групама, проширују и усавршавају своје знање српског језика.

Сваке године, богат и захтеван програм садржи и посете научним институцијама и установама културе. Студијске екскурзије обухватају мапу културне и духовне историје Србије, од Деспотове Ресаве, Доситејевог Хопова, преко Вуковог Тршића и Трноше, Десанкине Бранковине, Андрићевог Вишеграда (Андрићграда), све до Матице српске и Бранкових Карловаца.

Поред стручне, Међународни славистички центар има изузетну издавачку делатност, која обухвата неколико стотина филолошких публикација, међународних научних зборника радова, језичких и граматичких приручника, библиографија и фототипских издања.

Као резултат одржавања најзначајнијег међународног научног скупа из области језика и књижевности у Србији *Научног састанка слависта у Вукове дане* у периоду 1971–2018. објављено је 48. годишта зборника са преко сто томова, из области језика, као и из области књижевности. Научни састанак окупља слависте како из Србије, тако и из целог света. Међу њима се налазе имена еминентних стручњака из области србистике, али и младих истраживача, који тек ступају на поље проучавања српске књижевности и језика.

Уз томове научних зборника објављени су и библиографски приручници: *Биобиблиографски речник Научни састанак слависта у Вукове дане 1–30*, који садржи биобиблиографске податке свих учесника Научног састанка слависта у Вукове дане у периоду од 1971. до 2000. године; *Библиографија Научни састанак слависта у Вукове дане 1971–2011*, која садржи све библиографске јединице радова објављених у Зборницима МСЦ-а бројева од 1 до 40 закључно са 2010. годином, као и *Библиографија* радова саопштених на пројекатској секцији НССУВД (2003–2016).

Поред традиционалних зборника са претходно одржаних научних састанака и компетентних граматичких и језичких приручника за лекторска вежбања (аутор проф. др Јелица Јокановић-Михајлов и сарадници), као резултат напора да се наставне активности у оквиру Скупа слависта обогате практичном књигом предавања, које ће у тој години истакнути културни радници, професори универзитета и института и лектори српског језика, држати полазницима Семинара, у оквиру обавезних предавања и факултативних курсева, покренута је едиција *Предавања* МСЦ-а у којој је до данас објављено седам свезака.

Едицију *Предавања* у издавачку продукцију МСЦ-а уврстила је проф. др Драгана Мршевић-Радовић, са циљем да пружи значајан допринос научном сагледавању одређених филолошких, лингвистичких и књижевнотеоријских проблема, али и да што боље представи страним студентима богатство наше културе, лепоту језика као и непролазне вредности књижевног стваралаштва које српски народ поседује, од Вука до Андрића. Ова едиција представља и путопис по светим местима српске културе, средиштима културног живота, духовним центрима из којих зраче најпозитивније поруке усмерене ка младим људима и свим људима добре воље Европе и света.

Едиција *Предавања* МСЦ-а симболички оцртава, из културолошке и цивилизацијске перспективе, место и положај Срба на Балкану у историјском развоју кроз векове. У њој се наглашава значај средњовековних споменика културе, попут Манасије као културног и књижевног центра у златном српском средњем веку, или пак Бранковине као природног амфитеатра поезије у коме је поникла највећа српска песникиња 20. века, Десанка Максимовић. Полазницима Семинара се пластично приближавају питања из области народне и средњовековне књижевности, као и књижевности епохе реализма и романтизма, али и књижевности 20. и 21. века.

Када је реч о проучавању језичких питања, посебно се обрађују питања из области акцентологије и дијалектологије; представљају се и практично вежбају основна правила српског правописа; расветљава богати лексички и

фразеолошки фонд српског језика; анализирају се одређена питања из морфологије; представља историјски развој српске ћирилице и различите концепције књижевног језика у 19. и 20. веку.

Међународни славистички центар објавио је и *Путевима српског језика, књижевности и културе* 1 и 2, на српском језику и у преводу на руски (први том), као и изузетно драгоцен избор из радова најугледнијих руских слависта и изучавалаца српске културе публикованих у зборницима МСЦ-а од 1971. године до данас у преводу на руски језик – *Русский взгляд на сербский язык, литературу и культуру*.

У оквиру издавачке делатности МСЦ-а посебно бисмо издвојили трокњижје *Александар Белић – српски лингвиста века*, које је МСЦ у сарадњи са Филолошким факултетом припремио у част Конгреса којем смо ми били домаћини и које је представљено том приликом у оквиру округлог стола „Александар Белић у историји славистике”. То је била прилика да се истакне улога А. Белића у припремању и организовању III конгреса слависта који је требало да се одржи 1939. године у Београду, и који због почетка рата није одржан.

У овом трокњижју јединственом по богатству садржаја и разноликости приступа, научно се и критички из савременог угла сагледава Белићев допринос у различитим областима филологије и лингвистике, указује на погледе чију су утемељеност касније развијени правци у лингвистици само потврдили. Разматра се Белићева улога на плану узајамног повезивања словенских народа у чему је филологији као научној дисциплини додељена водећа улога. Објављује се, први пут, део преписке А. Белића са славистима у Прагу, доносе се на светло дана Белићеве списи који одређују његово место и улогу у развоју српске лексикографије и лингвистике уопште у првој половини 20. века, разматрају се, из више углова, његови погледи на српски књижевни језик, што све употпуњује увид у развој Белићеве лингвистичке мисли која је постала доминантно обележје *Београдске лингвистичке школе*.

Ово издање прати и библиографија *Александар Белић (1876–1960)*, која представља прву књигу у новој едицији Међународног славистичког центра под насловом *Биобиблиографије: слависти које се памте*, посвећену „успомени на Александра Белића, знаменитог српског и словенског филолога и лингвисту”.

Наведене публикације представљају својеврсни омаж овом великом човеку, као знак идеје да славистика није само наука, већ особени вид културне и друштвене мисије, и академске размене људи, мисли и идеја.

Положај лектората српског језика у свету данас захтева озбиљну бригу и пажњу. Према резултатима *Изучавања српског језика на универзитетима у свету – актуелно стање*, које је 2009. године спровела Дирекција Министарства спољних послова за међународну културну, просветну, научну, технолошку и спортску сарадњу, у сарадњи са надлежним министарствима и најзначајнијим институцијама образовања и установа културе у земљи, наведени су, између осталог, следећи разлози опадању и гашењу лектората за српски језик у свету:

„Обустављање наставе српског језика и гашење лектората последица су смањеног интереса страних студената за изучавање српског језика, немогућност страних универзитета да обезбеде финансијска средства за извођење наставе, одсуство финансијске подршке из Србије, као и неадекватно реаговање надлежних органа из Србије у тренутку када је отворено питање даљег постојања лектората тзв. БХС језика (босанско-хрватско-српског) на страним универзитетима, одн. оснивања посебних лектората (Хрватска обезбеђује финансијска средства за покриће свих трошкова својих лектора, тако да су се универзитети који су већ раније били суочени са финансијским проблемима и на којима је било отворено питање даљег опстанка лектората тзв. 'малих језика' определили за лекторате за хрватски језик).”

Као један од начина поспешивања бриге за лекторате истакнута је идеја оснивања културних центара, који би представљали средиште културног живота у одређеној средини, и ослонац у представљању српске културе, историје, језика, књижевности, као и стварања позитивне слике о народу и држави у свету. Управо су то циљеви којима се Међународни славистички центар у Београду већ пола века посвећено бави и критеријуми којих се доследно придржава:

„На катедрама за студије језика и књижевности, изучавају се и историја, цивилизација и друге релевантне области везане за земљу из које је језик и на тај начин доприноси упознавању са највећим достигнућима тог народа и стварању позитивног имиџа о себи у свету. Из ових разлога, један број земаља (нпр. Грчка, Јерменија, Украјина и др.) системски ради на отварању катедри за изучавање језика и књижевности у иностранству. Иако се ради о подухвату који захтева немала финансијска улагања, искуство Србије због нашег неделовања у овом правцу отвара питање која цена је већа” (август, 2009).

МСЦ се од 1971. године стара о лекторатима и лекторима на једини начин на који је то могуће – филолошки, научни, стручни: својим престижним скуповима слависта, који су доживели да у земљи и региону буду мултипликовани и прекопирани више пута, а онда, уз већа финансијска средства, и државна улагања, и маркетиншки атрактивнији, мада никада бољи, кроз чије програме је прошло неколико хиљада студената, као и учешћем стотина угледних научника на научним састанцима слависта у Вукове дане; издавачком делатношћу, међународним зборницима радова, предавањима, приручницима за учење српског језика као страног, биографијама и библиографијама, хрестоматијама.

Посебан напор је уложен у теоријско-методолошке основе и практичне активности на образовању, умрежавању и усавршавању лектора. На иницијативу проф. др Бошка Сувајџића покренут је *Курс за усавршавање лектора* у склопу Скупа слависта, који са успехом постоји и развија се последњу деценију. Објављен је приручник за наставнике српског језика као страног који је приредила проф. др Весна Ломпар, први те врсте код нас (*Српски с лакоћом: приручник за предаваче српског језика као страног*, 2017). Публикована је хрестоматија књижевних текстова са неопходном методичком апаратуром коју је приредила проф. др Зона Мркаљ (*Српска читанка*, 2018). МСЦ је у последњој деценији умногостручио напоре да повеже и умрежи лекторате српског језика, заједно са званичним институцијама или, чешће, уместо њих („Упитник за лекторе српског језика на страним факултетима” и сл.).

У том контексту, у оквиру овогодишњег Скупа слависта у Андрићграду уприличен је научни скуп са темом „Српски језик у иностранству – као матерњи, као наследни и као страни”, са Округлим столом који је био изузетан по темама, приступима, отвореним питањима, предлозима, уз активно учешће представника Министарства културе и информисања.

На 48. међународном научном састанку слависта у Вукове дане, који је одржан од 13. до 17. IX 2018. године у Београду и Тршићу, поред „класичних тема” које су проистекле из научне потребе и тренутка, на МСЦ-у је, после више година, поново уведена посебна секција са темом „Српски језик, књижевност и култура – актуелно стање и перспективе”.

Ова секција је одржана у Тршићу, у склопу Вуковог сабора, и обухватила је излагања лектора из више од 20 универзитетских центара са горућим питањем данашњице: како очувати и унапредити наставу српског језика, књижевности и културе на страним универзитетима у времену када се ти наши центри духовности и писмености немилосрдно гасе и укидају?! Не заборавимо, тамо где се једном укине проучавање неког малог словенског језика, или чак славистике у целини, та катедра је изгубљена.

У оквиру даљих активности МСЦ-а на развијању и унапређивању лектората у свету, планирано је да се задржи форма – саветовање лектора о положају српског језика, књижевности и културе у свету, али да се оно обогати практичним активностима које би биле посвећене стручном неговању и усавршавању наставе српског језика као страног за филолошке профиле на страним универзитетима, као и предавањима из историје, културне историје Срба, историје српског књижевног језика, фолклористике, из најшире културолошке, интермедијалне и интеркултурне перспективе. Саветовање би се одржавало последње недеље августа у склопу програмских активности новооснованог Образовно-културног центра у Тршићу. Тако би, почев од 24. до 31. августа 2019. године, било организовано *Саветовање и усавршавање лектора*, у организацији Међународног славистичког центра Филолошког факултета и Образовно-културног центра у Тршићу, уз подршку Центра за културу „Вук Караџић” из Лознице, а у склопу Скупа слависта – семинара српског језика, књижевности и културе МСЦ-а.

Улога МСЦ-а у развијању и неговању лектората српског језика у свету мора се посматрати у склопу славистичких активности на Филолошком факултету у последњих 50 година, дакле у драгоценом континуитету научних доприноса и резултата. Дуг је низ професора Филолошког факултета: од Слободана Марковића, Радмиле Пешић, Радмиле Маринковић, Богдана Терзића, Наде Милошевић-Ђорђевић, Боже Ђорића, Злате Бојовић, Јелице Јокановић-Михајлов, Петра Ђукановића, Живана Живковића, Гордане Јовановић, Љиљане Јухас-Георгиевске, Снежане Самарџије, до садашње управнице, Драгане Мршевић-Радовић и, дугогодишњег председника Савета МСЦ-а, проф. Живојина Станојчића. Дуг је низ изузетних сарадника из универзитетских центара у земљи и иностранству, али и научних институција и културних установа. Незаобилазан је допринос научних секретара. МСЦ је одувек окупљао најплеменитије славистичке изданке у нашој средини који

су несебично, стручним, научним и људским квалитетима, радили на успостављању и продубљивању славистичких веза, и представљању наше земље, наше науке и културе у иностранству у најбољем светлу.

Улога МСЦ-а у развијању лектората је стручно-академска, али је и цивилизацијска: пола века се у континуитету врши умрежавање и јачање славистичких контаката са најзначајнијим универзитетским центрима у свету на којима се проучава србистика; доследно се промовишу историјске, културне, цивилизацијске и друге вредности српског друштва.

Дводневно саветовање које је одржано 2018. године у Тршићу, на Вуковом сабору, поред тога што је било изузетно успешно, резултирало је и овим, значајним зборником реферата и саопштења. Њиме се постављају темељи и мапирају правци деловања.

Књига која је пред нама природни је наставак стручне, наставне и научне делатности професора и лектора окупљених око МСЦ-а, као око моћне матице која скоро пет деценија означава праг српске културе са које се отискујемо у славистички свет, и улазницу за боравак славистичког света у њој. МСЦ је беоцуг који повезује плодну баштину српске културе и богату славистичку традицију са савременим токовима и правцима изучавања српског језика и књижевности. И пре свега, тежи да буде практичан и функционални центар који ће помоћи странцима и нама да се боље упознамо, и успоставимо истински интеркултурни дијалог. Захваљујемо свим часницима и сарадницима Међународног славистичког центра, истинским МСЦ-овцима, који су својим радом и животом помогли да тај дијалог буде што садржајнији.

ЛИТЕРАТУРА

- Александар Белић – српски лингвиста века.** Књ. 1. *О Александру Белићу на Научном састанку слависта у Вукове дане (1971–2016)*. Уредници Драгана Мршевић Радовић, Бошко Сувајџић, Александар Милановић, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, Међународни славистички центар, 2016, 382 стр.
- Александар Белић – српски лингвиста века.** Књ. 2. *Александар Белић и страни слависти / Под кровом Српске академије науке и уметности*. Уредници Драгана Мршевић Радовић, Бошко Сувајџић, Срето Танасић, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, Међународни славистички центар, 2017, 382 стр.
- Александар Белић – српски лингвиста века.** Књ. 3. *Александар Белић и „београдски стил”*. Уредници Драгана Мршевић Радовић, Бошко Сувајџић, Александар Милановић, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, Међународни славистички центар, 2018, 340 стр.

- Александар Белић (1876–1960).** Биобиблиографије: слависти који се памте. Књига 1. Уредници Драгана Мршевић Радовић, Бошко Сувајџић. Приређивачи Драгана Мршевић Радовић, Милица Радовић Тешић, Снежана Кутрички, Катарина Тодоровић, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду: Међународни славистички центар, 2018, 220 стр.
- Слободан Ж. Марковић – човек институција.** Уредници А. Јерков, Б. Сувајџић, Београд: Савез славистичких друштава Србије, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2018, 421 стр. Уводни текст: Б. Сувајџић, „Проф. др Слободан Ж. Марковић – човек институција”, стр. 9–15.
- Русский взгляд на сербский язык, литературу и культуру.** Научная конференция славистов в дни Вука Караджича 1971–2015. Составители Драгана Мршевич-Радович, Бошко Сувајџич. Перевод с сербского: Александра Матрусова, Анна Сергеева, Светослава Цветкова, Белград: Филологический факультет Белградского университета, 2015, 401 стр.

Boško J. Suvajdžić

THE ROLE OF THE INTERNATIONAL SLAVIC CENTRE IN THE DEVELOPMENT OF
SERBIAN LECTORATES ABROAD

Summary

The role of the International Slavic Centre in the development of Serbian lectorates is professional-academic: organising international conferences, Serbian language schools for young philologists, students of Serbian abroad; an advancement course for language instructors to Ph.D. candidates, junior researchers and Serbian language instructors; printing language manuals, textbooks, professional publications, proceedings, bibliographies, phototypeset editions, etc. But it is also civilisational: for half a century there has been an ongoing networking and strengthening of Slavic contacts with the most relevant university centres in the world where Serbian studies is a subject; it has uncompromisingly promoted the historical, cultural, civilisational and other values of Serbian society. The role is also cultural: representing tradition, but also modern social values; representing university centres, but the tourist treasure of Serbia as well.

Прилог: Теме Међународних научних састанака слависта
у Вукове дане 1–48 (1971–2018).

Теме научних скупова 1–48.

- Југославистика у свету и код нас (1) (1971)
 Књижевни језик и књижевно стваралаштво у предвуковској и вуковској епоси (2) (1972)
 Вукова присутност у култури, језику и књижевности у другој половини XIX века (3) (1973)
 Укључивање наше народне књижевности и културе у токове светске књижевности (4/1); (4/2) (1974)
 Летопис Матице српске и типови европских и српских часописа у XIX и XX веку • Тура Даничић и развитак српскохрватске филологије (5) (1976)
 Везе српскохрватског језика са другим језицима у синхронијској и дијахронијској перспективи (6/1) (1977)
 Однос између усмене и писане књижевности (6/2) (1977) Актуелни проблеми и истраживања југославистике у свету (6/3) (1977)
 Типолошке карактеристике граматичке структуре српскохрватског језика (у синхронијској и дијахронијској перспективи) (7/1) (1978)
 Роман у српској књижевности у односу на југословенски и европски роман (7/2) (1979)
 Књижевност и књижевни језици југословенских народа и народности до половине XIX века • Био-библиографски речник југослависта у свету (8/1); (8/2) (1980)
 Методолошки и теоријски основи наше науке о језику и књижевности (Наука о српскохрватском језику и књижевностима на српскохрватском језику) (9) (1980)
 Развој књижевнојезичке норме на српскохрватском језичком подручју
 Идеја просветитељства у свом и нашем времену (10/1) (1981)
 Проблеми превођења са српскохрватског и на српскохрватски (10/2) (1981)
 Јован Стерија Поповић (11/1) (1982)
 Савременост, традиција и контакти у српскохрватском језику и југословенским књижевностима (11/2) (1982)
 Проблеми превођења са српскохрватског и на српскохрватски (11/3) (1982)
 Лексичка и граматичка синонимија у српскохрватском језику (12/1) (1983)
 Књижевност и језик у доба романтизма (12/2) (1983)
 Проблеми жанра у писменом преводу (проблеми превођења са српскохрватског и на српскохрватски језик) • Рецепција књижевности југословенских народа у разним земљама до 1918. године (12/3) (1983)
 Род и број у српскохрватском језику (13/1) (1984)
 Књижевност и језик раног реализма (13/2) (1984)
 Рецепција југословенских књижевности у страним земљама од 1918. године до наших дана (13/3) (1984)
 Српско средњовековно писано наслеђе (14/1) (1985)

- Аспектуалне и темпоралне особине српскохрватске реченице и глаголског система (14/2) (1985)
- Приповетка у српској књижевности у односу на приповетку у југословенској и светској књижевности: Вукови претходници и савременици (14/3) (1985)
- Зависна реченица у српскохрватском језику (у синхронијској и дијахронијској перспективи) (15/1) (1986)
- Процеси и облици приповедања у усменој и писаној књижевности (15/2) (1986)
- Творба речи у српскохрватском језику (16/1) (1987)
- Развој песничких врста у српској књижевности (16/2) (1987)
- Нивои еквивалентности у превођењу (16/3) (1987)
- Вук Караџић и његово дело у своме времену и данас (17/1, 2, 3,4,5) (1988)
- Терминологија – теорија и пракса (18/1) (1990)
- Његошево песничко дело (18/2) (1990)
- Косовски бој у књижевном и културном наслеђу (19/1) (1991)
- Доситеј Обрадовић – човек и дело међу народима (19/2) (1991)
- Сеобе и изгнанства као тема у југословенској књижевности (20/1) (1991)
- Лингвистички модели у српскохрватском језику (20/2) (1991)
- Лаза Костић и српски и европски романтизам (21/1) (1993)
- Дискурс српскохрватског језика и језички нивои (21/2) (1993)
- Иво Андрић у своме времену (22/1) (1994)
- Лексичко-семантички систем српскохрватског језика (22/2) (1994)
- Модерно у прозном дискурсу српске књижевности 20. века (23/1) (1995)
- Стилистички аспекти проучавања српског језика (23/2) (1995)
- Нормирање српског језика (24/1) (1995)
- Почеци и развој модерне српске лирике (24/2) (1995)
- Драма у српској књижевности (25/1) (1996)
- Почеци и развој српског књижевног језика • Статус србистике у свету (25/2) (1996)
- Српска књижевност и Свето писмо (26/1) (1997)
- Међуоднос граматике и речника у српском језику • Статус србистике у свету (26/2) (1997)
- Српска аутобиографска књижевност (27/1) (1998)
- Врсте речи у српском језику (27/2) (1998)
- Хиландар у осам векова српске књижевности (28/1) (1999)
- Граматичке категорије у српском језику (28/2) (1999)
- Конкурвенција језичких средстава у српском језику (29/1) (2000)
- Развој прозних врста у српској књижевности (29/2) (2000)
- Развој модерног књижевног језика код Срба • Настава српског језика, књижевности и културе (30/1) (2002)
- Српска књижевност у контексту европске књижевности (30/2) (2002)
- Актуелна питања проучавања, нормирања и наставе српског језика (31/1) (2003)
- Српска приповетка (31/2) (2003)

- Функционално раслојавање српског стандардног језика (32/1) (2004)
- Српска књижевност и балканске књижевности • Историја и историчари српске књижевности (32/2) (2004)
- Граматички опис српског језика (33/1) (2004)
- Прожимање жанрова у српској књижевности • Књижевно дело Милоша Црњанског и поетичке промене у савременој српској књижевности (33/2) (2004)
- Развој модерног српског језика (34/1) (2005)
- Развој нове српске књижевности • Српска књижевност и култура у Европи током 19. и 20. века • Српска књижевност и стране књижевности у светлу компаративистичких истраживања • Слика других култура у српској књижевности 19. и 20. века (34/2) (2005)
- Реч – морфолошки, синтаксички, семантички и формални аспекти у српском језику (35/1) (2006)
- Хумористичка и сатирична традиција у српској књижевности (35/2) (2006)
- Граматика и лексика – дескриптивни и нормативни приступ (36/1) (2007)
- Књижевност и стварност (36/2) (2007)
- Граматика и лексика – дескриптивни и нормативни приступ (37/1) (2008)
- Књижевност и стварност (37/2) (2008)
- Развојни процеси и иновације у српском језику (38/1) (2009)
- Место приповетке у српској књижевности • Доситеј Обрадовић и Европа (38/2) (2009)
- Језик и култура (39/1) (2010)
- Књижевност и култура (39/2) (2010)
- Два века савременог српског књижевног језика (40/1) (2011)
- Српска књижевност и европска књижевност (40/2) (2011)
- Српски језик и његове норме (41/1) (2012)
- Иво Андрић у српској и европској књижевности (41/2) (2012)
- Интралингвистички и екстралингвистички чиниоци у формирању и развоју српског стандардног језика (42/1) (2013)
- Српска књижевност и европска књижевност (42/2) (2013)
- Иновациони процеси у српском књижевном језику – утицаји других језика и култура (43/1) (2014)
- Његош у своме времену и данас (43/2) (2014)
- Први светски рат и периодизација развоја српског књижевног језика • Два века од Вукове Писменице српског језика (44/1) (2015)
- Први светски рат и српска књижевност • Два века од Вукове Мале простонародне славеносрпске пјеснарице (44/2) (2015)
- Лингвистички правци прве половине 20. века и њихов утицај на српску лингвистику • Експресивност у српском језику (45/1) (2016)
- Књижевна традиција и српска књижевност 20. века • Књижевноисторијско знање и изазови новог миленијума (национални, регионални, континентални контекст) (45/2) (2016)
- Морфологија и морфосинтакса српског језика • Утицај глобализације на структуру српског језика (46/1) (2017)

- Есеј, есејисти и есејизација у српској књижевности • Форме приповедања у српској књижевности (46/2) (2017)
- Српска лексикографија – речници српског језика као изворишта граматичких и семантичких истраживања • Александар Белић и „београдски стил“ (47/1) (2018)
- Карневализација у српској књижевности • Александар Белић и „београдски стил“ (47/2) (2018)
- Српски језик, књижевност и култура на страним универзитетима – актуелно стање и перспективе (48, Реферати и саопштења) (2018)
- Језичке јединице српског језика у систему и контексту (48/1) (2019)
- Критичка и књижевнонаучна мисао Павла Поповића (48/2) (2019).